

TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVO- VALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi työsopimuslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä lokakuuta 2004 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
laiksi työsopimuslain muuttamisesta
(HE 185/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tarja Kröger, työministeriö
- apulaisosastopäällikkö Tuulikki Haikarainen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

- lakiasiainpäällikkö Aino Lassila, Eläketurvakeskus
- sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Heli Ahokas, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- lakimies Minna Helle, Akava ry
- lakimies Martti Virtanen, Palvelutyönantajat ry
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Työttömien Valtakunnallinen Yhteistointajärjestö TVY ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Työeläkelainsäädäntö uudistuu vuoden 2005 alussa siten, että työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle valintansa mukaan 63. ja 68. ikävuoden välillä. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan työsopimuslakiin lisättäväksi työntekijän eroamisikää koskevat säännökset.

Ehdotuksen mukaan työntekijän työsuhde päättyisi ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana hän täyttää 68 vuotta, jolleivät työnantaja ja

työntekijä sovi työsuhteen jatkamisesta. Työsuhteen jatkaminen 68. ikävuoden jälkeen edellyttäisi aina sopimusta. Sopimus voitaisiin tehdä määräaikaisena riippumatta siitä, täyttyvätkö määräaikaisen sopimuksen solmimiselle asetetut edellytykset.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005 samanaikaisesti työntekijäin eläkelain muutosten kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Lakiehdotus liittyy ensi vuoden alusta voimaan tulevaan eläkeuudistukseen, jonka tavoitteena on tukea työnteon jatkamista ja eläkeiän myöhentämistä. Yhdensuuntaisesti eläkeuudistuksen tavoitteiden kanssa työsopimuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset 68 vuoden eroamisiästä ja mahdollisuudesta jatkaa työssä niin sovittaessa sen jälkeenkin joko määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Valiokunta pitää ehdotuksia perusteltuina ja korostaa, että lainmuutoksesta tulee tiedottaa tehokkaasti, jotta tieto mahdollisuudesta jatkaa työelämässä 68 vuoden ikään saakka tavoittaa kaikki työntekijät. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota työelämässä edelleen ilmenevään ikäsyrrjintään ja pitää tärkeänä, että hallitus yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa ryhtyy konkreettisiin toimenpiteisiin ikäsyrrjinnän poistamiseksi ja työelämässä jatkamista tukevan asennemuutoksen aikaansaamiseksi.

Esityksen perusteluissa on todettu, että sääntelyllä ei puututa yrityskohtaisiin lisäeläkejärjestelyihin. Pääasiassa eläkesäännöin ja työsopimuksin on tehty lukuisia lisäeläkejärjestelyjä, joilla on sovittu vanhuuseläkeikää alemmasta

eläkeiästä. Jos sopimuksessa on sovittu työntekijän oikeudesta siirtyä yleistä eläkeikää varhemmin eläkkeelle, mutta ei eläkeikään perustusta eroamisiästä, eläkeiän saavuttaminen ei ole peruste päättää työsuhdetta. Sopimusvapauden piiriin on kuitenkin katsottu kuuluvan myös oikeuden sopia ennalta eläkeikään perustuvasta eroamisiästä. Sopimuksen pätevyys edellyttää kytkentää riittävän tasoiseen eläkkeeseen tai muuhun taloudelliseen etuuteen. Sopimus ei saa johtaa työntekijän kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että työurien pidentämistä ja eläkeiän myöhentämistä koskevan tavoitteen saavuttamista tuetaan mahdollisimman johdonmukaisesti kehittämällä työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja työelämän käytäntöjä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitus yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa kiireellisesti selvittää, mitä mahdollisia muutoksia esimerkiksi lisäeläkejärjestelyihin ja työttömyysturvaan työelämässä pidempään jatkamisen tavoitteen johdonmukainen edistäminen edellyttää.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jukka Gustafsson /sd	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
vpj.	Anne Holmlund /kok	Markus Mustajärvi /vas
jäs.	Tarja Cronberg /vihr	Terhi Peltokorpi /kesk
	Sari Essayah /kd	Leena Rauhala /kd
	Susanna Haapoja /kesk	Paula Risikko /kok
	Anneli Kiljunen /sd	Tero Rönni /sd
	Esa Lahtela /sd	Jaana Ylä-Mononen /kesk.
	Pehr Löf /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.